

4. Al·lèrgia alimentària i al làtex

Què és

L'al·lèrgia és una reacció anòmala del sistema immunitari a substàncies que són inofensives per a la majoria de les persones (aliments, làtex, pols, pèls d'animals, pol·len...), ja sigui per ingestió, contacte o inhalació. Aleshores, cada vegada que el cos torna a entrar en contacte amb l'al·lèrgen es desencadena la reacció al·lèrgica.

Signes i símptomes

Els símptomes poden aparèixer al cap de pocs segons —però també al cap d'unes quantes hores— després de la ingestió, del contacte o de la inhalació de l'al·lèrgen, tot i que en la majoria dels casos apareixen durant la primera hora. Pel que fa als símptomes que es presenten, cada persona és diferent. Les manifestacions clíniques que poden aparèixer són les següents:

- o A la pell: urticària, envermelliment, picor, i edema (inflamació) dels llavis, de les parpelles o en altres localitzacions.
- o A l'aparell digestiu: picor a la boca, nàusees, vòmits, diarrea i dolors abdominals.
- o A l'aparell respiratori: rinitis (inflamació de la mucosa nasal), edema laringi (canvi de veu, ronquera, dificultat per respirar), obstrucció bronquial (respiració ràpida i amb xiulets).
- o Al sistema cardiovascular: taquicàrdia, hipotensió, arrítmies, pèrdua de la consciència.
- o Quan s'afecten dos o més òrgans o sistemes es parla d'anafilaxi, i quan hi ha descens de tensió arterial, es denomina *xoc anafilàctic* (vegeu el capítol d'«Anafilaxi»).

Actuació general

1. La família dels alumnes amb al·lèrgia ha d'informar el tutor o la tutora sobre els símptomes i les reaccions que pateixen, i si el pediatre o un altre metge ho considera necessari, l'ha d'incloure en el registre del Programa Alerta Escolar Balear.
2. Totes les persones amb qui un alumne amb al·lèrgia està durant la jornada escolar han d'estar assabentades del seu problema, de les característiques, de la gravetat i de les pautes que han de seguir si pateix una reacció al centre educatiu.
3. És important que la resta d'alumnes també coneguin el problema i el perquè de les mesures que s'han d'adoptar.
4. Si un alumne amb al·lèrgia rebutja un aliment, no heu d'insistir mai perquè el prengui, encara que sapiguen segur que en pot menjar.
5. Si un alumne amb al·lèrgia fa ús del menjador escolar, és recomanable que la persona que n'és responsable legal s'entrevisti amb l'encarregat del menjador o de la cuina (vegeu l'annex 3, «Informació general per al menjador escolar que atén alumnes amb al·lèrgies»).

Actuació específica en cas d'al·lèrgia al làtex

1. Evitau manipular els aliments i totes les superfícies amb guants de làtex, a causa del possible risc de contaminació creuada, (vegeu a l'annex 4).
2. Impediu el contacte de l'alumne implicat amb material que contengui làtex, perquè les reaccions al·lèrgiques a aquesta substància poden ser per contacte, ingesta o inhalació (vegeu a l'annex 5 la llista dels materials que poden contenir làtex).

Actuacions en cas de reacció al·lèrgica

Reacció de caràcter lleu, amb símptomes cutanis:

1. No deixeu mai la víctima tota sola.
2. Si l'alumne té el Pla d'actuació d'Alerta Escolar o un informe clínic en què recomana l'ús d'un antihistamínic, es pot administrar seguint la pauta marcada.
3. Avisau la seva família perquè vengui a recollir-la i prengui les mesures oportunes.
4. Si no es pot contactar amb la família o no pot venir a recollir-la, telefonau al 061 i seguïu les indicacions que us donin.

Reacció amb afectació de dos o més òrgans (anafilaxi):

1. No deixeu mai la víctima tota sola.
2. Alertau immediatament el 061 i seguïu les indicacions que us donin. Indicau al 061 que es tracta d'una persona amb aquest tipus d'al·lèrgia perquè utilitzin material adequat.
3. Si disposau d'autoinjector d'adrenalina, administreu-li'n la dosi que us indiqui el 061 o que consti a l'informe clínic o al Pla d'actuació d'Alerta Escolar.
4. Avisau la seva família.

Emergència per una reacció sistèmica (hipotensió, desmai, síncope): anafilaxi greu o xoc anafilàctic:

1. No deixeu mai l'alumne tot sol.
2. Avisau el 061 i seguïu les indicacions que us donin.
3. Si disposau d'autoinjector d'adrenalina, administreu-li'n la dosi que us indiqui el 061 o que consti a l'informe clínic o al Pla d'actuació d'Alerta Escolar.
4. Apliqueu el protocol general de primers auxilis o el Protocol d'Alerta Escolar.
5. Avisau la seva família.

Informació ampliada sobre l'anafilaxi:

http://www.caib.es/sites/diversitat/ca/materials_programa_alerta_escolar/

<https://www.youtube.com/watch?v=rHqWd5HlcJo>